

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

ПРЕПЛАТА ИЗДАНИЈА :

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА :

Светли огласи 0.20 фран. од петитног реда, већи
огласи по погодби. Полац се поклаже држави и коме-
сарима и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слава преко Краљ. Срп. Генерал. Консулата
у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције Колембо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код аген-
ције „Друштва грчке штампе“ улица Булгароктоу
бр. 5, близу главне поште.

НАШИ НЕПРИЈАТЕЉИ И МИР

ПОВОДОМ НОТЕ ПРЕДСЕДНИКА ВИЛСОНА

Предлог Немачке и њених савезница за закључење мира наишао је и код народа и код влада Сила и Споразума на неотклоњиве препреке. Слободно се и са извесношћу може казати, да је предлог пропао, чим је о њему јавност била обавештена. У неискреност Немачке нико није могао посумњати. Јасно је било, да Немачка жели, ако ништа друго, да искористи за се најповољнију прилику и од себе отклони одговорност страховитог злочина.

У претпоставци, да ће се о предлогу, независно од евентуалних услова, повести начелна дискусија, службена и неслужбена Немачка, са кајзером Виљемом на челу, поставила се у улогу «победиоца» и свој предлог о миру представила као «милост» према «побеђенима». Али кад се уверила да је предлог пропао пре но што је био предат заинтересаванима, она је спустила тон и почела уверавати свет о својим «најлепшим» жељама. И док је амбасадор Немачке у Вашингтону, гроф Бернсдорф, предлог о миру пропратио нарочитим и територијалним и економско-политичким захтевима своје земље и њених савезница, доцније, пошто се уверио, да се под таквим околностима предлог неће и не сме примити, он је стао уверавати, да је Немачка спремна пружити све гаранције за будућност и одрећи се многих својих «тековина» овога рата.

Изгледало је, после одбијања у политичким круговима Сила из Споразума оваквих коментара и уверавања, да је предлог о миру дефинитивно пропао и да ће Немачка, до следна изјави кајзера Виљема, повући из тога све логичне конзеквенције. Али, како се сада јасно види, тако није било у ствари. Немачкој и њеним савезницима безусловно је потребан мир, и оне покушавају све могуће само да од себе отклоне предстојећу катастрофу. Један од најубедљивијих доказа за то, несумњиво

је нота председника Сједињених Америчких Држава.

Још није дат формалан одговор Сила из Споразума Немачкој и њеним савезницима на њихов предлог о миру, а г. Вилсон, и у овом случају посредник између зараћених страна, удружује обе групе своју ноту у питању о потреби сазнања услова за евентуално закључење мира. Он се, истина, ограђује од сваког приговора, да би његова нота могла бити плод утицаја немачког предлога; али је ипак симптоматично, што се нота г. Вилсона јавља у међувремену од предлога Немачке и њених савезница и одговора Сила из Споразума на тај предлог. Није без значаја ни то, што у Вашингтону пада изјава Немачке, да је она спремна пружити све гаранције за будућност и одрећи се многих територијалних добита овога рата, а из истог Вашингтона одмах затим долази нота о условима евентуалног мира.

У опште, питање мира несумњиво је најделикатније савремено питање. озбиљна дискусија о њему врло је тешка без пристанка обеју зараћених страна, а потпуно је немогуће уплитање каквог трећег фактора, са потребним моралним гаранцијама, без пристанка бар једне стране. У конкретном случају не би било само питање једног покушаја, него и питање угледа трећег фактора, а не постоји држава, изван круга зараћених група, чија би моћ била толика, да би својом снагом могла спречити, не толико неуспех саме ствари, колико онај формални, сопствени и чисто политички неуспех. И зато је ноту председника Сједињених Америчких Држава скоро немогуће одвојити од жеље и тежње Немачке и њених савезница, да што пре, најдоцније пре свог потпуног слома, а због садашњих прилика и одмах, дођу до колико толико повољног мира.

Уверавања г. Вилсона,

да његова нота није плод утицаја немачког предлога, могу бити тачна, али се никада неће моћи спорити право, да јој се тражи извесна веза с немачким предлогом. У дипломатско-политичким корацима претходно се процене све околности, и кад је г. Вилсон поднео своју ноту, чим је јавност Сила из Споразума одбила предлог из Немачке, а пре но што је формално био одбијен, он је, свакојако, узео у оцену и ту околност, па је највероватније, да он не би ишао у сусрет стварном неуспеху без подстрека бар с једне зараћене стране.

Нота председника Сједињених Америчких Држава може постићи формалан успех. Он може, у одговор на своју ноту, сазнати за услове зараће-

них страна. Али његова нота не може постићи и стваран успех, ако Немачка није решена на задовољавање главних услова Сила из Споразума. А не би се рекло, да је Немачка данас спремна на жртве једне потпуно сломљене државе. Она ће се, вероватно, пре одлучити на последице неизбежног војничког слома.

За нас и наше велике Савезнике нота г. Вилсона има и једну позитивну страну. Она, убедљивије но ишта друго, утврђује и поткрепљује мишљење, да је Немачка понудила мир под притиском свог неиздржљивог положаја и у уверењу да је дефинитивна победа немогућа и да ће рат, ако се продужи, бити за њу бесповратно изгубљен.

ПОД БУГАРСКИМ ЈАРМОМ

X.

Објава рата Румунији страшно је одјекнула у бугарској војсци. Читање недеље су пролазиле, а страх не само да није попустио, већ с дана у дан све више растао. Нигде весела лица, или осмејка код бугарског официара или војника. И ако је њихов «билетен», који је увек пун неистине био — доносио успехе бугарске војске, ипак ни то их није могло развеселити. Официри су говорили: Нека буду какви хоће успеси у Добруци резултат ни у ком случају по нас не може бити добар, јер се зна кеје иза леђа румунских. Ако је догле и било неке наде да ће Бугарска изаћи са великом добити из овога рата — тада је та нада потпуно изгубљена. Страх од руске војске није им дао мира. До објаве рата Румунија веровали су и не, да ће Румунија против њих даћи руку, али је сада сва нада пропала. Млађим, а нарочито резервним официрима већ су се привиђали козаци и страшни топот њихових коња.

Наређена је била свечаност приликом победе на Туртукају, али је то више личило на парастос — него ли на благодарење. Прокламација Фердинандова није никакав утисак оставила на војску. Куриозма ради доносимо ту прокламацију. Од речи до речи она гласи:

„Бугари, у 1913. год. по свршетку балканског рата, када бугарски народ би принуђен да се бори са својим поквареним савезницима, наша се верна сусетка

Румунија под изговором да се нарушава равнотежа на Балкану нападе нас вероломно и уђе без успротивљења у незаштићени део наше отаџбине.

Са тим лупешким продирањем у нашу земљу — она нас не само спречи да одбранимо освештене плодове рата него је успела на букурешком миру да нам зграби и отме плодну и драгоцену Добруцу — ствариште нашег првог царства. Тада време мајој наредби, наша храбра армија није успела ни једну пушку противу румунског војника и оставила да добије жалосну војну славу са којом се и сам није смео дивити.

Бугари, сада кад Бугарска помоћу храбрих војска наших савезника — успе да одбије напад Србије на нашу територију, да победи и сломи последњу и да оствари уједињење бугарског племена; кад Бугарска влада готово над свима земљама на које има историјско и етнографско право, иста та сусетка Румунија објави рат нашој савезници Аустро-Угарској опет под изговором да је општи европски рат припремио велике територијалне измене на Балкану које грозје њеној будућности. Не објавивши рат Бугарској румунска војска још 28. августа поче да бомбардује бугарске дунавске градове: Русе, Свиштово и друге. За ту уреду и напад од стране Румуније наређујем нашој храброј армији да отера непријатеља из крајева царевине, да поравни поквареног суседа, да осигура јединство бугарског народа,

које је постигнуто са толико жртава и да ослободи робства нашу браћу у Добруци. — Фердинанд.“

Тако дакле. Бугаре смо напали, а не они нас. Румуни су им бомбардовали Дунавске градове, а они јагањци балкански — не даду, те Ферча наређује „храброј“ његовој војсци да отера Румуне са територије царства му. А одакле, коју му то територију узеше?

И ту су прокламацију Бугари објавили па је чак и штампали. Србија њих напала!! И та околела лаж излази кроз уста једног владоца, који се царем назива. Сумњам да би на ову и овакву лаж метнуо и комитацијски мукур Чаулев, а да не би имао куражи потписати је уверен сам, али је ствар код Фердинанда друштва. Он не газире ни од чега, па ни од оваквих јавних неистина. Оно ако је и од «нара» Бугара — Фердинанда баш је много. Нека му је на част.

Бугари су у Битољу покренули један лист под називом «Битољ». Један је број изашао и тачка. Тај је број изашао 6. Јануара и истога дана упокојио се. Требао је да буде нека врста књижевног листа. Уредници су му војни кореспонденти Ненчо Илијев и Ив. Радославов. Лист је издала македонска унутрашња организација. Сарадници су му све сами познати фалсификатори и «књижевници» бугарски. Ту је Ст. Костов и Н. Илијев, који су све саме фалсификате о старинама у Македонији износили. Затим чувене шовинисте, Жабленов, др. Гаврисов и Ванко Георгијев. Они су познати као подмитљиви типови бугарског новинарства. Садржина је листа кроз шовинистичка. Грађани су га морали куповати и плаћати по један лев примерак. И ту вису могли проћи а да не фалсификују један историјски акт. Генералу Бојацијеву, показао је један пошторник плаштаницу, која се чувала у некој скриници. Ту се вели: Ову плаштаницу је поконио Охридском патријарху Андроник Палеолог и на њој стоји: «Патријарху на Блгари спомни си пријетва приложенојности за владања Андроника Палеолога». Дакле плаштаница је поконила патријарху охридском, а тај патријарх морао је бити бугарски. Не знам шта би сада на овој познатој «пријетви» Чуцулаин рекао, али позитивно знам да ће се Шопов — Офејков и Кичев у земљу сакрити, ако им ова лаж до ушију дође. Зар они фалсификовали чак и манастирске поменике, прекројили часловце и псалтере манастирске и дотеривали их према бугарској историји, а нигде да не помену ову

за Бугаре значајну реченицу у овом историјском документу. Изгледа да Ст. Костову ни најмање нису испоновали ови књижевници бугарски, кад није читао њихова дела. Поменули су обојана, весели Костову, ову плаштанцу, али ни одепелети нису о „Пастирју на Блгари“ — то је само твоја машта пронашла. Нека вам је све као ово сигурно — па даба вам и то.

Ћ.

ГРЧКА ШТАМПА

„Фос“: Нема сумње да ће изјаве немачког канцелара о Грчкој одушевити чланове атинске банде. А није немогуће да су те изјаве измолжене од атинских слугу германо-бугарских планова.

Положај краља Константина после крвавих догађаја од 18. и 19. новембра ради чијега интереса није се споменута банда устезала да изда наше властите грчке интересе.

И та је помоћ stigла, у виду неколико десетих романљивих речи. Сени предека, Грчка је колевка цивилизације. Грчка је идеја а не држава, и друге гарнитуре којих је пун Велдекер када о Грчкој говори као о археолошком музеју. Тако је говорио Бетман Холвег. Речи и речи, речи богате, песничке, романтичне, у славу Старе Грчке, то је по немачком схватању довољно да докаже немачко гркофилство.

А остало, оно што се односи на данашње прозаично доба, то неке се да онима који немају претке и цивилизацију, или имају за јединичке интересе с Немачком: Турцима и Бугарима. Њима је то доста. Грцима припада само обожавање предека, маршалска палица за њихова краља и орден за њихов генералштаб. Тиме нека се задовоље потомци Демостенови, а потомцима Крумовим неке се да Македонија, поданицима покојног Фране Јосифа Солун, и острва Белог Мора савезницима Турцима, драгим и достојним пријатељима твораца торпиљарања „Лузитаније“ и толиких других злочинства!

И тако, са дрскошћу немачке „култур“, Немачка се представља као заштитница Грчке коју притискује... Споразум!

Ко то? Немачка. Целат Белгије, рушитељ Пољске, тиранин Алзаса и Лорена, гонитељ Србаје, убијца Јерменске. Ова и оваква Немачка хоће да игра

улогу заштитника Грчке!

Преврнете се благословене кости мученика из Тракије и Мале Азије, које је поседао нож немачког савезника Турчиња према немачкој методи и по немачкој наредби! Кажите како сте дивно осетили на себе ову немачку заштиту, ви бедне избеглице из Тракије, из Румелије и Мале Азије, које Бугаро Турци прогнаше по упустивама и наредбама немачким, и то неке овде а неке у дну Азије да бисте начавили места немачким емигрантима.

Ти Источна Македоније, и ти рупелска срамота, и ти бруко кавалерска, и ви жртве торпиљских ратних грчких бродова, и ви аеропланске жртве из Солуна, је-

сте ли добро чули? све оно што сте претрпели, све је то израз немачке љубави према Грчкој!

Нећемо да имамо даљ, ни да спомњемо рат од 1897, ни остало. Довољно су нам садашње муке, а с њима бешчасће, и понижење, и корупција, и потпуна дезорганизација коју је немачка пропаганда унео у Грчку, која је блистала од чести, храбрости и славе, па да се уверио о вачину на која се жасно јави немачко филелитство. Али зар нам и то треба? Када се на страни Немачке боре и с њоме сарађују Бугари и Турци, зар може бити а најмање сумње о расположењима Немачке према Јединству? (Број од 13. дец.)
Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париз 14. децембра

У току претпрошле ноћи велика артиљеријска обострана борба у области Локона.

Авистава. — У току 12. дец десет француских авиона бомбардовали су отањцу и бараке код Несла, биваке у шуми Шампетр и код Уре Кан.

Солунски фронт. — Артиљеријска борба на завијутку Црне Реке и у области Батоља.

Руски коминике

Петроград 14. децембра.

Западни фронт. — непријатељ бомбардује области села Пваниаки а, Манајува и област шуме Гокукаловне. Јужно од Врзевани непријатељ туче брда које смо заузели источно од села Липице, Долне и Свистелники. На молдавској граници у долини Касиче, румунске су трупе успеле да заузму брда која су евакуисали јуче.

Румунски фронт. — НеPRIЈатељ огорчено напада извор реке Сушице у области Драгославеле али су га Румуни потисли и запленили три митраљеца. Код извора реке Рианику непријатељ је одбио наше претходне јединице које су се повукле на главне положаје. У долини реке Килнаута, западно од Римниута—Серета одбијени су сви непријатељски напади У току дана не пријатељ је напао фронт Филипести—Ланкатанска али је био одбијен претрпевши велике губитке. Борба је нарочито била

огорчена близу села Филипести које је непријатељ запалио и које смо ми евакуисали.

На фронту у Добруци пушкарање.

Италијански коминике

Рим 14. дец

На Карсу јужно од брда... ми смо поправили фронт напредујући 500 метара у дубину. На једном напуштеном од непријатеља земљишту нашли смо 150 муницијских кара.

Енглески коминике

Лондон 14. дец.

У току 12. децембра наше су трупе извршиле нападе, који су крунисани успехом, на непријатељске ровове западно од Андра југозападно од Ланса источно од Армантјера. Заробили смо извесан број војника. У току дана наша је артиљерија бомбардовала положаје северно од Соме и систематски је тукла одбранбене линије и главне штабове непријатељске. На осталом фронту обична артиљеријска борба.

Египат. — Прежа новим може бити и последњим извештајима о борби код Магдабаха целокупан број заробљеника износи 1350 људи од којих су 45 официра. Заплена су четири брдска топа три крупова, велика количина пушака, 100.000 метака, извесан број коња и камика и велике количине телефонског и другог материјала. НеPRIЈатељ је ангажовао 1900 или 2000 људи. Војска је потпуно уништена.

Јужније једна наша колонија

предовала је кланцем Митле где је на изласку кланца уништила све одбранбене непријатељске линије западно догоре у Судрел—Хајтану и догоре који су инсталирани 6 миља од Неклија.

РАТ ДО КРАЈА

Изјава лорда Дербија

Лондон, 14. дец.

Говорећи пред једним батаљоном ливерпуљског пука, лорд Дерби, министар војни, рекао је:

„Ми смо ушли у рат да бранимо право и ми морамо продужити борбу док се безбедност тога права не осигура. Ми желимо мир и ми ћемо га имати и он мора остати вечит у будуће. Ми смо свесни ратних несрећа и због тога смо се одлучили да у нашем предузећу идемо до краја, тако, да будуће генерације не буду потчињене истим бедама.

Ми имамо да преживимо још многе тешке моменте. Ми можемо осигурати будућност само тако ако се сваки од нас одлучи да учини оно што може учинити и да употреби максимум свога напора до дана кад ће се мир закључити.“

ПРЕДЛОЗИ О МИРУ

Коментари америч. штампе

Лондон 14. дец.

Јављају из Њујорка у „Трибуни“ да Мис Дога, која је пришела из Немачке тврди да је глад неминован и то је узрок који проузрокује предлоге за мир.

„Ворлд“ публикује један документован чланак чувеног економисте Артура Марша, који доказује да гладна Немачка жели олакшати закључак мира.

„Сун“ тврди да председник Вилсон познаје племените намере Савезника и само жели да премоде немачки милитаризам да призна одговорност.

„Њу Јорк Тајмс“ пише: Ми врло добро знамо да би немачка победа била опасност за нас. Ако ми уђемо у ацају, боље би за нас било да потрошимо 5—10 милијарди него 25 мили-

јарди доцније у рату са Немачком, и то само са нашим снагама.

Ми имамо војску али смо ми способни да израђујемо муницију. О своме се у Берлину зна и Немачка ће водити рачуна при одговору на ноту председника Вилсона.

Производња муниције

— Огромни напори Француске и Енглеске. —

Париз, 14. децембра

Генерал Малтер објавио је у „Тану“ једну студију од велике важности о производњи ратног материјала у Француској.

Француска има данас више хиљада фабрика муниције, у којима ради преко милион радника, од којих четвртину чине жене.

У јануару 1915. дневна производња граната од 75 износила је 6.500 малог калибра и око хиљаду великог калибра; у јулу 1915. производња граната од 75 достигла је 90.000 дневно мањег калибра и 10.000 већег калибра. Данас је производња још већа. Данас француска производња је четрдесет пута више граната мањег калибра, него у августу 1914. године, 90 пута више већег калибра, 300 пута више пушака, 170 пута више митраљеца, 70 пута више барута и 40 пута више другог експлозивног материјала.

Французи се сада већ служе на фронту Соме тешким топовима од 400.

Војни критичар Француски јавља, да фабрике Крезе спремају да ускоро уведу у акцију топове од 520.

Лондон, 14. дец.

Статистика издата од британског министра муниције показује огромно повећање производње муниције у Енглеској. Енглеска производи данас три пута више граната од 155, пет пута више од 200 и три пута више од 230 него што је производила у првој години рата.

Енглеска производи данас 3600 хаубица осредњег калибра за сваку стотину, коју је производила прве године рата и 1000 тешких топова за сваку стотину произвођену у првој години.

Производња пољских топова и лакших хаубица које се знатно повећавала, пошто је произведена количина била довољна

ФЕЈТОН

Д-р Радован Казимировић

КЊИЖЕВНА ХРОНИКА: ДАНИ ЧЕЗНУЋА. НЕКОЛИКО РЕЧИ О НАШИМ ПРЕОСТАЛИМ ПЕСНИЦИМА

Ови велики дани, дани колевана, чезнућа и наде побујаних и наше преостале песнике на певање. Песме су њине из појамних разлога у молу. Неке су праве тугованке. Песници су од вајкада више осећали бол и тугу за изгубљеним рајем, за изгубљеном слободом, за изгубљеном отаџбином, од обичних смртних. Није ни чудо што су и наши песници покушали да своју тугу и бол у стиховима изразе. Сада се најбоље и види да песничтво није узалудна уметност.

Милутин Бојић у песми *Без домовине*, као и Жигљивац

у песми *Ван отаџбине* нарочито изражавају тугу и бол за изгубљеном отаџбином. Акорди Божићеве лире стављају нам тужна питања: „Дали отац пати? Јели жива мати? Шта ли ради жена? Дали су сестре под стидом? Где су деца наша?“

То су оштра питања, која данас раздере и сковитлавају душу, и нашег најобичнијег редова — сељака. И он јадник осећа сада оно што и песник:

„Ех господине, — рећи ће ми један ових дана, — да ми је шатор пун дуката, све бих дао да

чедо у колевци видим!“ Нани је садањ рат некакви каледоскоп дилдрљивих слика... Колико је сада наших само мајки, које на вратницама очекују своје једин

Жигљивац још више тугује!..

Оускрс он нам је тужно кликнуо: „Васкрс дође а васкрса нема!..“ Овом нашем песнику Бардар изгледа крив и мутан, због крви и суза, које нам се са Шар Плавине амо упућује:

„У победу, да л' су наши живи“ Овде нам се вечно гробље спрема Нигде гласа, ниокуда спаса — У нас више уздана и нема!..“

Дали више ни надања нема!! Песнику је одиста тешко... Он више од свију нас осећа трагедију нашег народа, раслеће не-

гових идеала, негову Голготу. Али, као што после Голготе настаје Ускрснуће, ја бих више волео кад би и струне наших лира прозујале у дуру. У нашем се народу већ толико времена делујују нарочита пророчанства и наде, да ће нам кад тад сијнути царство. Те наде потичу из дубине душе нашег напашеног народа. И оне нису без основа. Зар прорицања делфијског оракула нису респектована од народне масе? Зар јеврејски народ није у души својој кроз највеће перипетије очувао наду у обетаном Месију који ће се родити из племена Давидова?!

Народни гуслар Перуновић чује да је, напротив, својим песмама на јаворовим гуслима очигледно нашу историју. Гусле су у нашем народу створиле велику

епопеју, Библију нашег родољубља. Оне су опеваале наше бесмртне јунаке ради којих чак и велики Равијојде изађоше из планина и пођоше да оките наше витезове. Гусле су наше занеле ускоке и хајдуке. Оне и сада одушевљавају наше војнике. Да сам песник и ја бих сада испевао псалме моме народу:

Сам би гусле затражио:

„Дајте вамо гусле јаворове Дајте вамо танано гудало Да заневам патње Србунове.“

Велике су одиста и невидљиве биле наше патње... Кости наших бораца за слободу златну посејане су не само по албанским кланцима и снежним гудурама, већ и по мирном и романтичном Крфу! На споменику, која је подигнут на гробљу Дрвинске Дијазе је златним су словима урза-

Производња пушака је 20 пута мања, него у првој години рата. Сразмерно ово је производња пушчане муниције. За сваку тону експлозива употребљена у септембру месецу 1914., 11 до 12.000 тона употребљено је у јулу 1916. године. Ово огромно повећање производње тонова и муниције представља један величанствен напор Енглеске. Из земље су поникле нове индустријске вароши, огромни простори земље покривени су фабрикама, саграђена су читава села за настањивање радничког света.

РАТ ДО ПОБЕДЕ

Мишљење француске штампе

Париз, 14. децембра

Осврћући се на ноту Швајцарске, парвски листови говоре са

истом резервом као и о ноти председника Вилсона. Неопходно је да се рат не посматра онакав какав је данас, него да се проуче његови принципи, које неутралне државе врло добро познају. Немачка тежи да слома Европу и да је потчини. Савезници изненада нападнути, изгледали су у једном моменту слаби, али благодарети њиховом напору, они се могу надати извесној победи. Испитујући ова питања председник Вилсон и Швајцарска Република ће врло брзо наћи одговор Немачкој. Савезници ће пројужити да бране право, избегавајући опасност која грози њиховој независности.

Француска не може преговарати са непријатељем док овај држи у поседу њену земљу. Према томе, само победа може довести крај борби.

према 209,031.000 од прошле године, јечма 209,934.000 према 231,941.000, а пшеница 398 милиона и 408.000 према 480 милиона и 508.000.

Гоњење Чеха.

Према вестима из Цириха, аустријски цар Карло променио је у 15 година тешке робије смртну осуду Крамаржа.

Пажња свештеницима.

Наређење господина министра војног од 30 октобра т. г. ФЗОБр. 38519 важи и за свештена лица мирског и монашког реда. Зато се препоручује свама српским свештеницима, који живе у Солуну, а нису до сада употребљени ни какву војну дужност, да у одређеном року, т. ј. најдаље до 3. јануара 1917. године предстану регрутној комисији, која рада у Српском Генералном Консулату, ради уписа у свештенички списак.

Који би од т. г. свештеника хтео да оде у иностранство из буди којих разлога, мораће, према обавештењу регрутне комисије добити одобрење од господина министра војног.

Из канцеларије ванредног архиепископског намесника. Службено.

Оборен аероплан.

Енглески су авијатичари оборили јуче један непријатељски аероплан на фронту код Струме.

Са српског фронта.

Ишла је у распродаје се књижица «Са српског фронта», од Ђ. Лазаревића. Цена је књижица 50 пара. Продавци добијају уобичајени проценат, и они треба да се обраћају Николи Д. Бркићу, новинару, — уредништво «Велике Србије», Солун. Књижица се може добити и код овдашње Француске Књижице у Вилзелосовој улици бр. 10.

Цепни календар.

Предмет је у штампу и кроз који дан изаћи ће *цепни календар «Велика Србија»*, са одбраном и потпуно савременом садржајом поред календарског дела. Цена је 35 денита или 50 пара ден. Продавцима уобичајени проценат.

Поручбине и новац треба елати на адресу «Вел. Србије».

Захвалност.

Одбору за дочек рањеника у Водену приложили су:

Г. Поликрон Николић, прота округа битољског 50 динара у

српским новчаницама на дан своје славе Св. Алимпија.

Г. Милан В. Михаиловић, репоручник, 10 драхми на своју славу Св. Алимпија.

Г. Живко Лукановић, телеграфист, 30 динара за своју славу 6. ок. мес.

Г. Миливоје Јевремовић, кап. 10 драхми, на име годишњег помена своје брату Миленку, нар. који је славно погинуо на брану Огаџбине.

Одбор у име рањеника топло благодари дародавцима.

Тражи се.

За угледног самца елегантна засебна соба са добрим намештајем и електричним осветљењем, а по могућству и купатилом на лепшем месту вароши, нарочито у центру.

Обратити се с понудама редакцији «Велике Србије» улица Колombo 33.

Изгубљен сандук.

Приликом доласка српских избеглица из Волоса изгубљен је на овд. приставишвој царинарници један сандук са стварима гђе Регине Ј. Мандил.

Моли се онај, код кога се сандук налази, или ко зна што о њему, да извести канцеларију Владичиних Комесара. 2-3

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

Солун, 14. децембра
13. децембра артиљеријска борба без пешадијске акције.

Немачка и Вилсонова нота

Цирих, 14. децембра
Према «Најесте Минхнер Нахрихтен» централне државе одговориће на Вилсонову ноту, кад Споразум испољи своје намере односно немачке понуде. Из писања немачких листова види се, да Немци желе одмах мир, јер се плаше будућности. (Радио).

Заповест генерала Еварта

Петроград, 14. децембра
У заповести генерала Еварта вели се: «Непријатељски предлози засновани на привременом успеху у Румунији без нарочите важности су акт беспримерне дрскости и лицемерства. Кад би се Немци осећали непобеднима, не би имали разлога да сада траже мир, али га желе, јер макак савају под теретом рата и знају да им предстоји крајњи пораз. (Радио).

Румунски парламент

Јаш, 14. дец.

Приликом отварања румунског парламента, крај је у говору усред бурног плескања изјавио своју и своје земље одлучност, да се рат настави до потпуне победе. (Радио).

Дожање Шпаније

Мадрид, 14. децембра

Држање шпанске владе врло је резервисано. «Кореспонденска д' Еспана» пита се, да ли неутрални имају довољно ауторитета, да траже акцију мира и одговора на то питање. (Радио).

Бразилија и мир

Њујорк, 14. децембра

Сједињене Државе позвале су Бразилију да интервенише у корист мира.

Британска одлучност

Париз, 14. дец.

Једна висока личност из британских војних кругова изјавила је, да је британска војска остала равнодушна према немачком маневру за мир. Никад британске трупе нису биле сигурније у победу као сада. Све је предвиђено и организовано.

Вилсонова нота

Њујорк, 14. дец.

Амерички листови покушавају да доведу погрешно тумачење Вилсонове ноте од Савезничких влада. «Њујорк Тајмс» пише: «Било је веома лако послати ноту и Савезницима, пошто је она стварно упућена Немачкој. Из дипломатских обзира она је предата и Савезницима». Исти лист назива дефинитивне закључке енглеске штампе, да је нота циљ да Немцима звуче из тешкоћа, у којима се данас налазе. (Радио).

Политика графа Червила

Цирих, 14. дец.

Граф Червил, нови аустријски мин. спољ. послова изјавио је, да ће ваставити политику Бурајанову и радити у истом смислу на предлозима мира.

Нереди у Мексици

Њујорк, 14. дец.

Јављају из Елпаза, да је генерал Виџа поново заузео Хижуагуа и Торсон.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

На бранику Отаџбине.

У крвавим борбама на Чукама поред осталих званих и незваних јунака, Мило Прља, студент права и Душан Пламенац, економ, обојица из Црне Горе.

У војску су ступили добровољно, а тако исто добровољно су изабрали борацки позив.

Припадали су оној групи омладанској, која се никада није устручавала да пропагира јединство Србије и Црне Горе.

Ту су идеју подржали и својим младим животима.

Слава им.

Сједињене Државе прогив Немачки.

Из Њујорка јављају да се дешавају свакодневно манифестације у Америци против одвојења Белгијанаца.

Организован је велики митинг у Балтмору. Г. Хибен, ректор универзитета у Принстону изјавио је том приликом да је одвођење један злочин за човечанство и цивилизацију. Он је додао да не треба преговарати са Немачком док се не обавезе Белгија да надокнади све накнаде које су учињене у тој несрећној земљи.

Споразум и Грчка.

Из Париза јављају: француска штампа наставља енергичну кампању, да Споразум предузме крајње мере против краља Константина. «Ити Паризијен» тражи

примену строгих мера и изјављује, да је Споразум решен, да енергично воступи према Атини. Исти лист додаје, да ће англо-француско јавно мишљење са задовољством примати све строге мере против грчког краља.

Против грчког краља.

Грчка осерва Пеара и Ииброс одржала су помене убијеним Савезничким војницима и венизелетима у Атини. После ових помена одржани су велики митинзи, на којима је објављено збацивање краља Константина.

Аероплан над Солуном.

Јуче, око 1 час по подне летео је један немачки аероплан над Солуном, на великој висини. Жестоко бомбардован од савезничких батерија, аероплан се брзо изгубио, не бацивши ни једну бомбу.

Папа одбија интервенцију.

Према вестима из Рима, папа је одбио да предузме интервенцију за мир по начину председника Вилсона.

Светска жетва у 1916. г.

Међународни земљораднички институт у Риму објавио је податке о износу светске жетве у 1916. години. Она је мања него у 1915. Ове године укупна количина жетве изнела је 605,687.000 тона према 835,820.000 од прошле године. Жетва ражи изнела је ове године 237,995.000 тона,

САОПШТЕЊА

— Умољава се пешад. потпоручник Антон Пинтач да изволи послати тачну адресу Сави Ђурашиновићу, типографу, на уредништво овог листа.

— Добривоје Мушкић, поднаредник, болничар, да се јави брату у Солуну, ради првијема писма од куће.

— Милоје Ж. Јеремић, рез. наредник — пошта бр. 92 — тражи рођака, регрота Јована Ж. Пауновића, из села Цветановца (ср. колубарски окр. валеовски), који је до краја јуна био у Бивети. (Африка). Моли свакога ко о њему што зна, да га извести.

— Светозар Максимовић, пошта бр. 999, моли да се извести, где се и у којој болници налази

на лечењу његов брат Јован Максимовић, који је рањен 6. X. т. г.

— Јов. С. Јовановић, рез. пешад. кап. I кл. пошта бр. 111 позива Драгутина Ранковића, да му достави своју адресу. Има карту од своје жене Даранке из Ниша.

— Драгомир Чивовић Банковић, пошта бр. 801, тражи брата Владислава Банковића и моли свакога ко о њему што зна, да га извести.

— Стева Станковић, наредник, а иначе чинов. друштва за осигуравање, да се јави М. Ђулизибару, пошта бр. 52. Има вестштај од својих из Србије.

— Јездимир Игњатовић, војнич. телегр. пошта 999, моли свакога да га извести ако што зна о његовом брату Светиславу Игњатовићу, који је као рањен сваку сан за Бизерту.

— Драгомир Дурјић извештава г. Аврама Петровића, чиновника у српском консулату у Женеви, да је примио писмо и да га моли да извести његову фамилију у Београду да је здрав и да му пише преко њега.

ПОШТА За Србију

— Јулки Симићки, Београд, Грачаничка ул. 14. Добио сам карту, новац ћу слати редовно. Молим помогните Љубу док новац не стигне. Јавите се на пошту 999. Мита Бојић обв. жел.

— Зори Матовић, Београд, Цара Лазара 1. Послах шест пута новац, немам потврду пријема. Јави ми се одмах, нађа Љубу и помогни је колико можеш. Мита је самом и добро је. Божа.

— Гавра П. Јовановић резерв. пешад. капетан, извештава Светозара Поповића, свештеника у Лозовику (Смедерево) да је са Светом и Савом здраво. Моли да му јави шта је са Целом и децом и да ли је примио послатих у два маха 600 круна преко чика Мике и Николе Живановића на бр. поште 216.

— Душан Љ. Благојевић, типограф — обвезник телегр. оделена бр. поште 111, извештава Божу Павловића, штамп. машинисту, Космајска ул. бр. 45 Београд, да је жив и здрав и моли га да извести његову сестру Стевану Благојевић — Иванковачка бр. 4 Београд да је са оцем жив и здрав и да му се одмах јави и извести да ли су примили послати митновац.

ни стихови Владе Станимировића: «Поручите вашој деци нећемо им никад стићи.»

Наши пали борци знају да им на хумкама у туђини веће није босиљак и карамфил вјити да ће их мајчинска или сестринска суза оросити... Али се из тих гробова чује и Завет наших умрлих родољуба: «Поздравите отаџбину, пољубите српску груду.»

Међ нашим преосталим песницама видех на Крфу и нашег *Dis-an*. Он се са његовим кобним звуцима ретко чује по нашим скромним листовима... Песник правога чезнућа умукнуо је!.. Као да су и танане жице његове ларе због велике туге и жалости препуцале!..

8-X-1916. Положај.

ХАРТИЈА

ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Упијајућа хартија;

ХАРТИЈА

ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА

ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРЉУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН

ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.

КАРТОН

БРИСТОЛ бео и у боји за штампање по-сетвица у најрејдије деним мустрама.

МАШИНЕ

ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акцидент.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ 19—60

ПРИПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0,50, 0,75 лепта и 1 драхме

Продају се свуда

Главна продаја у филијалу „Атлас“ иностран, Вола Кула, ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30 191—

СИНОВИ Г. А. КРЕГЕР И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТВО

Позамантерије, чарапа, бажутерије, мириса, чапска, панталона, платна, мушона. Паркоких артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на митно по истој пени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Киви	Див.	1.—
„	Глубен	„	0-80
„	Јанс	„	0-65
„	Афрос	„	0-50

106—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове модне робе

МЕРКАДО ЈЕСИА

улица Вензелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господа и даме, за г. г. пешадјске и коњичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По пени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских налета-а од платна, штофа и т. д. најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове недеље приспели штофови за костиме, велике шврине од шевота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 48—

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА

са везувске лаве

— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —

ЦРНО И БЕЛО

бурајима и на крчму, у магацину Ираклијева улица бр. 7—сокачњ.

Дрогериија Гуслар

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА М. ПОЛИЧЕВИЋ И КОМП.

ловила је велику количину талијанских вина, као: Марсала, Барбарато, Везув и бело Де паста. Продаја у флашама по гаселани ценима.

Магацин се налази на коју то франц. Генерал Штаба. 77

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Фини

Ставља на знање својој поштованој војној клијентици да је француска мулена кућа Ј. Ба-стос отворила стовариште цигари и цигарета у белым пакетима, чиста Хава, нарочито за господо официре, као и у плавим и ружичастим пакетима. Стовариште се налази у улици Победи (Нике) Бр. 39.

Продаја искључиво само за војнике савезничких армија. Продаја на велико и на митно. 22—30

О-В АЛЕКСАНДРИДЕС специјалиста за унутарње ле леисти. — Управник болнице за заразне болести

Према сваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у својој кући ул. престола, наследна кућа Ђорџа бр. 35 — уредно ул. са булеваром краља Константина

Поткожно убризгавање Неолитварана као и новог француског препарата „Galyol“ противу сифилиса. 42—

Атинска Банка

има част известити публику, официре и војнике, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу

у једној улици која чини угло са „Грчком Народном Банком“, а према улици Вензелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе финансијске новца њиховим породицама у Француској, Алжиру, Гвинеји, Русији, Корзици у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и сваке банкарске операције: Куповину и продају стране монете, емисију кредитних писма; налоге за исплате у свима варошима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзанске налоге и купоне улт.

Сам тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депоновање новчаних прилога који су му намењени.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда, јер смо за радњу узели Српкињу куварницу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

Куваћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,
Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатор.

4—20

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите саме цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста. Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадефији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА Нарочито „Миролато“ и ДУВАН ЗА ЛУДЕ. 62—90

Српско Трговачко Друштво А. Д. из Београда. — СОЛУН —

Улица Победи бр. 11, на коју до бископа „Пате“ (средњег).

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчаве исплате за Србију, Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новца да нам се упућује поштанским упутницама у свима монетама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новца да се упути.

Према новца на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 62 —

УПРАВА.

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 62— —2 Солун.

Нова Књижара

МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александар 43 — Солун.

Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Продаја англо и детаљ.

Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама.

Цене најумереније. 62— —2

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ ВАРУХА САЛТИВЕЛА и С. СКАПЕ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Вензелос 8.

Поверљајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се одликује својом солидном и кузавном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 84—